

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2021, în cauza penală în privința lui,

Ciuș Dmitri xxxxxxxxxxxx, născut la xxxxxxxxxxxxxxxx, originar și domiciliat în xxxxxxxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 27.09.2017 –29.11.2017;

Instanța de apel: 09.01.2018 –27.05.2021;

Instanța de recurs: 01.09.2021–01.12.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 29 noiembrie 2017, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, Ciuș Dmitri a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 188 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 8 (opt) ani, cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat din contul inculpatului Ciuș Dmitri în beneficiul statului cheltuielile suportate pentru efectuarea procedurii de extrădare în sumă de 21 543,42 (douăzeci și una mii cinci sute patruzeci și trei) lei.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Aneste Lidia și s-a încasat din contul inculpatului Ciuș Dmitri în beneficiul lui Aneste Lidia prejudiciul material cauzat prin comiterea infracțiunii în sumă de 4 000 (patru mii) euro, convertiți în valută națională la momentul executării sentinței și prejudiciul moral în sumă de 30 000 (treizeci mii) lei. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Ciuș Dmitri, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane și însușirii lor ulterioare, conștientizând caracterul prejudiciabil al faptelor sale, dorind în

mod conștient survenirea lor, fiind instigat la comiterea infracțiunii împreună cu Chiorescu Igor și Deliu Ghenadie de către Mînăscurtă Sergiu, care a organizat săvârșirea atacului tâlhăresc asupra persoanei, repartizând rolurile conform planului anterior alcătuit în vederea realizării intențiilor sale criminale, în noaptea de 27 ianuarie 2013, de comun acord și în rezultatul înțelegerii prealabile, toți împreună s-au deplasat cu autoturismul de model xxxxxxxxxxxx, condus de către Deliu Ghenadie, în direcția r-lui Căușeni, unde la marginea satului Sălcuța, Ciuș Dmitri împreună cu Mînăscurtă Sergiu și Chiorescu Igor, coborând din automobil au mers spre casa lui Aneste Lidia, amplasată în s. Sălcuța, r-nul Căușeni, iar Deliu Ghenadie a rămas la volanul automobilului, având rolul de a asigura complicității săi cu transport în vederea eschivării lor de la fața locului după realizarea faptelor infracționale. Aproximativ la ora 00:20, ajungând la domiciliul lui Aneste Lidia, Mînăscurtă Sergiu, Chiorescu Igor și Ciuș Dmitri, fiind deghizați cu căciuli și fular pe cap și față, pentru a evita demascarea lor ulterioară, acționând în calitate de coautori ai infracțiunii, prin forțarea geamului au pătruns în domiciliul menționat, unde în dormitor, aplicând forța fizică iau legat la mâini și picioare pe Aneste Lidia, minorul Aneste Sergiu și minorul Aneste Sandu cu cabluri electrice, după care Ciuș Dmitri, fiind înarmat cu un cuțit, de comun cu Chiorescu Igor și Mînăscurtă Sergiu, amenințându-i cu aplicarea violenței periculoase pentru viață, au sustras deschis bani în sumă de 395 lei, 11200 euro ceea ce constituie 182624.96 lei conform cursului valutar stabilit la data de 27.01.2013 de către BNM (1 euro echivalent a 16.3058 lei), 900 dolari SUA ceea ce constituie 10926 lei conform cursului valutar stabilit la data de 27.01.2013 de către BNM (1 dolar echivalent a 12.1400 lei), o cameră video de model „SAMSUNG” la prețul de 6000 lei și un aparat foto de model „SAMSUNG” la prețul de 4000 lei, adică bunuri materiale în valoare totală de 203 945,96 lei, după care, revenind la locul parcării autoturismul menționat, cu bunurile sustrate s-au deplasat în mun. Chișinău, cauzând astfel părții vătămate Aneste Lidia o daună materială în proporții deosebit de mari.

Acțiunile lui Ciuș Dmitri au fost încadrate în baza art. 42 alin. (2), 188 alin. (5) Cod penal - tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei, săvârșit de mai multe persoane deghizate, prin pătrunderea în locuință, cu aplicarea obiectelor folosite în calitate de armă, acțiuni săvârșite în proporții deosebit de mari.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu cereri de apel de către:

- Inculpatul Ciuș Dmitri, prin care a solicitat casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei, cu stabilirea unei pedepse mai blânde.

- Avocatul Cibric Ruslan, în numele părții vătămate Aneste Lidia, prin care a solicitat casarea sentinței în partea laturii civile, cu dispunerea

încasării din contul lui Ciuș Dmitri în beneficiul lui Aneste Lidia a prejudiciului material în mărime de 6 000 Euro, cât și prejudiciului moral în mărime de 60 000 lei.

3.1. În motivarea cererii de apel, inculpatul a invocat că:

- i s-a stabilit o pedeapsă prea aspră;
- în cadrul primei instanțe a recunoscut vinovăția, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată;
- prima instanță nu a luat în considerație că, are trei copii minori la întreținere, cât și mama în vârstă și bolnavă de care trebuia să aibă grijă.

3.2. În motivarea cererii de apel avocatul Cibric Ruslan, în numele părții vătămate Aneste Lidia, a invocat că:

- instanța nu a luat în considerație toate circumstanțele de fapt și de drept, inclusiv suferințele suportate de Aneste Lidia, precum și copii ei minori, ca fiind recunoscuți ca părți vătămate și consideră sentința pronunțată în partea admiterii parțiale a acțiunii civile neîntemeiată;

- în rezultatul acțiunilor lui Ciuș Dmitri, părții vătămate Aneste Lidia i-au fost cauzate prejudicii atât materiale în sumă de 11200 euro cu echivalentul a 182560 lei, 900 dolari SUA, echivalentul a 10 926 lei, o cameră de luat vederi de modelul „SAMSUNG”, la prețul de 6000 lei și un aparat foto de „SAMSUNG”, la prețul de 4000 lei, cât și paguba morală. Însă, având în vedere că, acțiunea a fost din partea a 4 inculpați, iar la sfârșitul examinării cauzei penale învinuirea este numai pentru 3 (trei) inculpați, partea vătămată, consideră că prejudiciul material echivalent care urmează a fi restituit de Ciuș Dmitri va fi în sumă de 6 000 (șase mii) Euro;

- prejudiciul material suportat de partea vătămată este incomparabil cu prejudiciul moral cauzat, legat de retrăirile sufletești, trauma psihologică suportată. În primul rând timp de câteva luni, partea vătămată nu putea lucra nicăieri, a fost necesar să piardă timpul pentru a pleca la spitale, trecând tratamentul special în domeniul psihologic atât pentru partea vătămată, cât și pentru copiii minori care tot din cauza acțiunilor criminale a lui Ciuș Dmitri au dus la situația că, copiii până în prezent nu se pot liniști, dorm cu frică că din nou poate se va întâlni ceea ce au suferit din acțiunile lui Ciuș Dmitri. De fiecare dată partea vătămată suferă dureri insuportabile ce țin de retrăirile în urma infracțiunii comisă de Ciuș Dmitri;

- modul în care partea vătămată era traumată și cauzată vătămarea corporală, au condiționat emoții puternice și frământări sufletești. Partea vătămată, a suportat prejudiciu moral enorm, până în prezent nu și-a revenit de la șocul suportat în urma celor întâmplate, mai ales că prin crima comisă a fost înjosită în sat față de persoanele care o cunosc și față de copiii cu care trăiește împreună. Astfel, evaluează cuantumul echitabil a prejudiciului moral la suma totală de 60000 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 27 mai

2021, a fost respins, ca fiind nefondat, apelul inculpatului Ciuș Dmitri. A fost admis apelul avocatului Cibric Ruslan în numele părții vătămate Aneste Lidia, casată parțial sentința, în partea prejudiciului moral, pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

S-a încasat de la Ciuș Dmitri în beneficiul părții vătămate Aneste Lidia prejudiciul moral în mărime de 50 000 (cinci zeci mii) lei. În rest sentința a fost menținută, fără modificări.

4.1 Instanța de apel analizând în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art. 101 Cod procedură penală, a concluzionat despre existența în acțiunile inculpatului Ciuș Dmitri a indicilor infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 188 alin. (5) Cod penal- tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei, săvârșit de mai multe persoane deghizate, prin pătrunderea în locuință, cu aplicarea obiectelor folosite în calitate de armă, acțiuni săvârșite în proporții deosebit de mari.

În continuare a reținut că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale prevăzute de art. 364¹ Cod procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală.

Astfel a considerat că, prima instanță a ținut cont la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului Ciuș Dmitri de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicând-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală, reținând căința sinceră a inculpatului, contribuirea activă a acestuia la descoperirea infracțiunii.

Cu referire la numirea pedepsei penale, instanța de apel a conchis că, prima instanță la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicând-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

La acest capitol, instanța de apel sa reținut și faptul că, inculpatul Ciuș Dmitri anterior a mai fost condamnat pe teritoriul altui stat, a recunoscut vinovăția, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite și care reprezintă un grad sporit de pericol pentru societate, deoarece a este îndreptat atât asupra persoane, cât și asupra bunurilor părții vătămate, astfel, aplicarea

unei pedepse mai blânde, nu-și va atinge scopul urmărit.

Astfel, considerând că, prima instanță a ținut cont și a aplicat corect reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de 42 alin. (2) și 188 alin. (5) Cod penal, care se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 15 ani, acesta beneficiind conform art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, de o reducere cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, or, noile limite ale pedepsei cu închisoarea în conformitate cu dispozițiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală sânt de la 8 la 10 ani, astfel prima instanță i-a aplicat pedeapsa minimă prevăzută de norma articolului de care a fost recunoscut vinovat inculpatul Ciuș Dmitri, iar argumentele inculpatului expuse în cererea de apel, precum că, prima instanță nu a luat în considerație faptul că, a recunoscut vinovăția stabilindu-i o pedeapsă prea aspră, au fost considerate neîntemeiate.

A mai remarcat instanța de apel și faptul că, chiar dacă inculpatul a recunoscut vinovăția, corectarea inculpatului Ciuș Dmitri nu este posibilă fără izolarea lui de societate pe perioada stabilită de prima instanță, or, acesta anterior fiind judecat nu a mers pe calea corijării. Din aceste considerente, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect a constatat că, reeducarea și corectarea lui este posibilă numai în condițiile izolării de societate pe un termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, or, o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale.

În continuare instanța de apel a constatat că, există motive temeinice de implicare a instanței de apel în sensul desființării hotărârii contestate în partea expunerii asupra acțiunii civile înaintate de partea vătămată Aneste Lidia.

Analizând cererea de apel înaintată de către avocatul Ruslan Cibric, în numele părții vătămate Aneste Lidia, instanța de apel a considerat-o parțial întemeiată.

Instanța de apel a menționat că, potrivit materialelor cauzei s-a constatat că, inculpatul Ciuș Dmitri a comis infracțiunea prevăzută de art. 42, art. 188 alin. (5) Cod penal împreună cu Chiorescu Igor, Deliu Ghenadie și Mînăscurtă Sergiu, care prin sentința Judecătoriei Căușeni din 24.12.2014, modificată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17.06.2015, au fost condamnați și anume: Chiorescu Igor a fost condamnat în baza art. 188 alin. (5) Cod penal la 13 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis, Deliu Ghenadie a fost condamnat în baza art. 42, alin. (5), 188 alin. (5) Cod penal la 10 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis, cu încasarea, în mod solidar, din contul lui Chiorescu Igor și Deliu Ghenadie în beneficiul părții vătămate Aneste Lidia prejudiciul material în sumă de 11 200 euro, 900 dolari SUA, 10 385 lei și a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei.

În ceea ce privește pretenția înaintată de avocatul Cibric Ruslan în numele părții vătămate Aneste Lidia, privind încasarea prejudiciului material în sumă de 6 000 euro, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată și care urmează a fi respinsă, or, prima instanță legal a stabilit că, Ciuș Dmitri a recuperat parțial prejudiciul material în sumă de 10000 lei, astfel stabilindu-i ultimului spre restituire prejudiciul material cauzat în sumă de 4000 (patru mii) euro, sumă echivalentă prejudiciului material cauzat prin infracțiune comisă de mai multe persoane.

Tot prin cererea de apel avocatul Cibric Ruslan în numele părții vătămate Aneste Lidia, a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 60 000 lei de la inculpatul Ciuș Dmitri, instanța de apel a considerat această pretenție, parțial întemeiată, or, suma de 60 000 lei, este exagerată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de acțiunile inculpatului Ciuș Dmitri, care a recunoscut vinovăția integral, a recuperat parțial prejudiciul cauzat, s-a căit de infracțiunea comisă și și-a cerut iertare de la partea vătămată.

În ședință judiciară s-a stabilit cu certitudine că, partea vătămată Aneste Lidia a avut de suportat și un prejudiciu de natură morală. Estimarea daunei morale suportate de către ultima se probează prin faptul că, a avut de suportat prejudicii cauzate personalității afective, categorie în care intră suferințele de categorie psihică, care s-au manifestat prin stare de stres și frustrare, cauzate de prezența copiilor săi minori în momentul comiterii infracțiunii, care la fel ca și partea vătămată au fost legați cu cabluri electrice de mâini și de picioare, fiind nevoiți ulterior să se elibereze de sine stătător, iar partea vătămată Aneste Lidia a fost impusă să dea banii acumulați inculpaților de frică să nu le cauzeze suferințe fizice sau psihice copiilor săi minori, mai mult ca atât ultima a fost legată și la ochi, fiind în imposibilitate de a se elibera de sine stătător, fiind eliberată de către copiii săi.

Instanța de apel a considerat că, suma în mărime de 50 000 (cinci zeci mii) lei, este echitabilă și în corespundere cu circumstanțele comiterii de către inculpatul Ciuș Dmitri, a acțiunilor ilegale îndreptate împotriva copiilor minori Aneste Sergiu și Aneste Sandu, cât și a părții vătămate Aneste Lidia, căreia potrivit concluziei Raportului de constatare medico-legală nr. 38 din 28.01.2013 și Raportului de expertiză medico-legală nr. 10/D din 05.02.2013 s-a stabilit că, la cet. Aneste Lidia s-au depistat echimoze peri orbitale, excoriații a nasului, obrajilor, echimoză și excoriație mucoasei buzei inferioare, care au fost produse prin acțiunea traumatică cu corp(uri) contondent(e) sau la lovirea de aceste (acestea), posibil în timpul și circumstanțele indicate de victimă și se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

5. La 16 august 2021, decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Ciuș Dmitri prin care neinvocând incidența dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și

dispunerea rejudecarea cauzei penale de învinuire a lui Ciuș Dmitri, în temeiul art. 188 alin. (5) Cod penal, de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

5.1 În susținerea recursului inculpatul invocă:

- prima instanță nu a luat în considerare faptul că la data de 16.06.2016, prin Sentința Judecătorei Domodedovo, Federația Rusă, lui Ciuș Dmitri i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 9 ani privațiune de libertate;

- la data de 27.11.2017 în momentul pronunțării sentinței de către Judecătoria Căușeni, prima instanță nu a ținut cont de faptul că la data de 16.06.2016, inculpatul Ciuș Dmitri a fost condamnat în Federația Rusă pe un termen de 9 ani, iar în acest sens, instanța urma să cumuleze parțial sau în întregime a pedepselor iar prin absorbție să-i fie stabilită o singură pedeapsă penală (art.84-85 Cod penal);

- în Federația Rusă, Ciuș Dmitri, a executat pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, începând cu 04.06.2014 până în prezent este în detenție, fapt care trebuie indicat și luat în considerare expres la stabilirea mărimumi pedepsei cu închisoare la o nouă condamnare;

- la o eventuală cumulare a pedepselor adică, 9 ani privațiune de libertate stabilit prin Sentința Judecătorei Domodedovo, Federația Rusă și 8 ani privațiune de libertate stabilită prin sentința Judecătorei Căușeni din 27.11.2017, urmează să execute 17 ani privațiune de libertate, care depășește limita maximă prevăzută de lege a celei mai grave infracțiuni de care a fost condamnat, și anume art. 188 alin. (5) Cod penal care prevede un maxim de 15 ani;

- la stabilirea pedepsei nu s-a ținut cont de art. 84 alin. (4) Cod penal;

- la stabilirea termenului privațiune de libertate prin Judecătorei Căușeni din 27.11.2017, menținută prin Decizie din 27 mai 2021 a Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău urma să fie luat în considerare că în Federația Rusă deja executase 7 ani închisoare, fapt ce urma să fie corectat de către Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău fapt ce nu s-a întâmplat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Conform jurisprudenței CtEDO, exigența de publicitate a deciziilor nu trebuie neapărat să ia forma unei lecturi în voce a hotărârii în cazul când hotărârea este publicată, înmănată sau expediată părților. De la data pronunțării hotărârii începe a curge termenul de exercitare a căii de atac. Același fapt este prevăzut și de legislația autohtonă (*Hotărârea în cauza Sutter vs. Elveția*).

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat la data **27 mai 2021**, în prezența procurorului, avocatului inculpatului, Medeleanu Roman, părții vătămate Aneste Lidia, avocatului părții vătămate, Cibric Ruslan și în lipsa inculpatului care sa refuzat de la prezența la ședință prin intermediul teleconferinței, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (f.d.26-30, vol. IV), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua și ora pronunțării deciziei integrale și anume pentru data de **06 iulie 2021, ora 14:00**. Tot din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din **06 iulie 2021** (f.d.30, vol. IV) se constată că, la data stabilită, în prezența procurorului fost pronunțată decizia motivată.

În continuare, din materialele dosarului se constată că copia deciziei motivate, a fost expediată la data de 16 iulie 2021, avocatului inculpatului-Medeleanu Roman și inculpatului Ciuș Dmitri, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere anexată la materialele cauzei(f.d.49, vol. IV).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la **06 iulie 2021**, ședință despre care avocatului inculpatului, Medeleanu Roman precum și inculpatul au cunoscut, fiindu-le cunoscută și soluția pe caz.

În continuare, Colegiul penal menționează că, inculpatul Ciuș Dmitri a declarat recurs ordinar împotriva deciziei adoptate la caz, înregistrat la Curtea Supremă de Justiție cu nr. 01-1872 la **16 august 2021**.

Așadar, în cauza deferită judecării Colegiul specifică faptul că pentru inculpatul Ciuș Dmitri termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de **07 iulie 2021**, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de **07 august 2021**.

Prin urmare, recursul ordinar declarat de către inculpatul Ciuș Dmitri la *16 august 2021* nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal menționează, că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

Opozant, mențiunii indicate de către autorul recursului, că la 15 iulie 2021 a primit decizia motivată și întrucât ultima zi de declarare a recursului 15 august 2021 fiind zi de odihnă, în opinia sa a declarat recurs la 16 august 2021 ca fiind ultima zi a termenului de atac, Colegiul penal menționează, că dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, nu prevăd repunerea în termen a

recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate.

Prin urmare, durata termenului de recurs ordinar este stabilită prin lege și acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată, acest termen are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac respectivă.

Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar declarat de către inculpatul Ciuș Dmitri este declarat peste termen, urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2021, în cauza penală în privința lui *Ciuș Dmitri xxxxxxxxxx*, deoarece recursul este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **27 ianuarie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie